

קודם ל"ד¹¹, אף כתבם — למפרע לא קרינן. ותמהינן: מידי קריאה כתיבה [כתובה] הכא? הא עשייה דימי הפורים כתיבה הכא! דהא כתיב ברישא דקרא: "להיות עושים את שני הימים"?!

אלא, מהכא ילפינן לה. דכתיב: "וחימים האלה נזכרים ונעשים". איתקש זכירה — לעשייה. וילפינן הכי: מה עשייה של מצוות הפורים — למפרע לא, שהרי לעולם לא יקדם יום י"ד — לט"ו¹², אף זכירה — למפרע לא. תנא: וכן בהלל, וכן בקריאת שמע¹³, וכן

12. כתב הטו"א, דכך צריך לפרש בשיטת רש"י. ועיי"ש מה שפירש לשיטתו דלעיל. והביא שם, דהרמב"ם בפיה"מ מפרש, דכשם שאי אפשר לאדם לעשות מלאכה בזמן שכבר עבר, כמו"כ אין ראוי לקרות המגילה למפרע.

והרש"ש פי' ד"עשיה למפרע לא" — היינו, דכל עשייה יש לה סדר. כגון כשבונה בית, קודם חוצב האבנים בהר, ואח"כ מסתתן, ואח"כ נותנן על הנדבך. ולמפרע — אי אפשר.

13. כתב הריטב"א, דהך דלא יצא, היינו דוקא אם קרא את הפסוקים למפרע. אבל אם קרא את הפרשיות למפרע, כסדר שהן כתובות בתורה — יצא. משא"כ במגילה, שאף אם קרא הפרשיות למפרע — לא יצא. ודין הוא, דגבי קריאת שמע, אין טעם שיהא סדר הפרשיות מעכב בדיעבד, כיון שקראן כסדר שכתובות בתורה [אמנם משמע מדבריו, דאף אם לא קראן כסדר שכתובין בתורה — יצא]. אבל בקריאת המגילה, אם סרס את הפרשיות, הרי היפך כל הענין, דכולה כחדא פרשתא היא! וכ"כ הרמב"ם בפ"ב מהל' ק"ש הלי"א. ועיי' ברבינו יונה עמ"ס ברכות, דף ט"ו ע"א]. וע"ע בשו"ע [סי' ס"ד] בביאור הגר"א, ובפמ"ג ולבוש שם.

ובקנקנתום, או שהיתה כתובה על הנייר ועל הדפתרא [בגמרא מפרש מאי ניהו] — לא יצא, עד שתהא כתובה אשורית¹⁰, על הספר [קלף]. ובדיו.

נמרא:

מנא הני מילי דקראה למפרע — לא יצא? אמר רבא, דאמר קרא: "להיות עושים את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם". מה זמנם — למפרע לא, שהרי אי אפשר שיהא ט"ו

10. כתב התוס' רי"ד, דנראה דלא גרסינן "אשורית", דהא תנן ברישא: "אבל קורין אותה ללועזות בלעז", אלמא דכשרה היא בכל לשון! אלא הכי גרסינן: "עד שתהא כתובה על הספר ובדיו".

וכתב, דאין לומר, דלעולם בכל לשון כשרה, והאי דקתני "אשורית", היינו דגופי האותיות צריכין להיות אשורית, דהא מנא ליה — מדכתיב "ככתבם", ואי דריש "כתבם" — לבעי נמי לשון אשורית! אלא ודאי, דלא דריש "ככתבם", וא"כ, דבעי אותיות אשורית — מנא ליה?

אמנם בפני יהושע באמת כתב, דאפילו אם קורא ללועזות בלעז, ולשון המגילה — בלעז הוא, מ"מ צריך שיהא הכתב אשורית. והקשה על הב"י [סי' תר"צ] שלא כתב כן. עיי"ש שהאריך בזה. ועיי' בשפת אמת שמסיק כהב"י.

11. כך פירש רש"י. ועיי' בטורי אבן מה שהקשה עליו, וביאר, דהכוונה ב"זמנם למפרע לא", היינו ב' הזמנים שקבעו לפורים, י"ד וט"ו, המוקדם — לפרזים, והמאוחר — למוקפין. וקאמר, דלעולם אין זמן המוקפין קודם לפרזים. עיי"ש.